

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posebne številke veljajo 7 kr.
Korrespondenčno prejemnik opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 30.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petiti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 6. uri popoldne.

Štev. 233.

V Ljubljani, v petek 10. oktobra 1890.

Letnik XVIII.

Drobno narodno delo.

I.

Mi smo odrasli! Postali smo politično zrel in zaveden narod. Z višine moških let se s pomilovalnim usmevom oziramo nazaj na minole naivne rodoljubja dóbe, na te nedolžne rodoljubne zabave in izlete naših očetov, na te večkrat malenkostne cilje njihovega rodoljubnega napora, na to otroško radost, kakoršno jim je prirejal vsak neznatni korak slovenske stvari, — na vse to obmejeno obzorje slovenskega rodoljubja in narodnih odnošajev prvih šestdesetih let.

Dospeli smo do vrha! Svrha naporov naših seza in se povpenja višje; mi se skoro posmehujemo neznatnemu številu starih slovenskih rodoljubov in njih skromnosti; mi se ponosno trkamo na prsi, da nas je vseh Slovencev — sevéda razkosanih — poldrug; milijon, in zahtevamo za ves narod samostalno javno življenje in kar spada k njemu. Lep je ta ponos in ta samozavest; dobro je, da so naperi naši naperjeni smelo v dosego najvišjega narodovega imetka, — da bi le poleg tega tudi také ravnali!

Lepo je v istini govoriti, da nas je toliko Slovencev, in da torej tako mnogobrojnemu in zavednemu narodu ne mogó biti krajšana prava njegova, ko bi poleg lepih govorov tudi nekaj delovali, da bi veljava naša rasla; ko bi bilo mej temi mnogobrojnimi sinovi slovenskega naroda dandanes toliko pravih in navdušenih delavcev na narodnem polju, kolikor jih je bilo v malem številu za dóbe naivnega rodoljubja.

Kaj delamo, kaj storimo? Ves narod je nezadovoljen, omrzen; ves narod godrnja na naše slabe razmere; — a malokdo migne s prstom, da bi pripel v zboljšanje. Povsem smo se navadili delati za to, kadar se nam godi slaba, — kóga odgovornega, vso krivdo zabeleževati nekemu drugemu na rovaš.

Dolgo dóbo, ko so nas Slovence pokorile neprijateljske vlade, zabavljali smo vladi, in bili smo zadovoljni, da smo mogli ravno nánojo kazati kot na izvor vsega zlá, katero smo morali prenašati. In ko so se nam vremena zjasnila, našli smo drug strelvod. Vsakdanje pobijanje in zavračanje nemške vlade in njenih pristašev se je že obrabilo, odnošaji naši se nočejo premeniti éz noč, te „pridobitve“ in ministerske drobtinice skromne padajo z zelene mize za Slovence, iskali in stikali smo ter videli, da vso to krivdo so provzročili samo naši — poslanci.

Blaženi, da so naposled izvrtali tega kriveca; rodoljubi običajno sklenejo roke, in prečitavši kak nabrušen članek po novinah, vrlo zabavljajo in rohné na to slabo poslaniško politiko, ki je vsega kriva, kar nas Slovence nemilo zadeva. S tem je pa tudi vse rodoljubno delovanje pri kraji! Za to drobno, tiho, domače in povsem plodno narodno delo, katero je prava podstava in prepotrebni pogoj velikih političkih vspehov, ne briga se nihče, ali le malokdo. Motrimo vse stanove, skoro pri nijednem v tej smeri ne vidimo napredka, — temveč upadek.

Gradovani akademski krogi so v tem oziru slični profesorskim, učiteljskim, duhovniškim, kmetiskim ali rokodelskim krogom.

Raznovrstna naša društva po mestih in trgih, a tudi selih, ginejo ali bedno životarijo, v občinskih upravah cvete in se šopiri „šlendrijan“ in odpadništvo, slovenski otroci v tolpah obiskujejo nemške šole, velika množica kmetijskega ljudstva ječi in tiči v revščini in nevednosti, — za zboljšanje malokdo skrbi. A vse to naj bi uredila in popravila samo visoka politika in — poslanci!?

In ta naša samostalnost! Samo samostojno misleči in delujoči ljud je vreden samostojnosti, ker se vé sam upravljati in je neprodorni bojni voj za prava domovine in naroda. To so tudi dobro vedeli naši neprijatelji, in bojé se tega; držali so ljudstvo

naše dolgo v temoti, oni so zánj mislili, delovali, in veselili so se, da je bilo ljudstvo tiho in — plačalo. In zdaj, ko je naposled duh časa narodu strli tesne okóve, skrbimo pred vsem za to z vsemi sredstvi, da se nikoli več ne povrnejo oni časi.

Delajmo vsi, kjerkoli moremo, na vse pretégo na to, da se bode ljudstvo naše po vseh slovenskih pokrajinah korenito zavedalo, da bode samostojno mislilo, v vzajemnem sporazumljenju in samostojno delalo, z jedno besedo: da postane v istini zrel narod. To delo sicer ni lahko, da bi se taka narodna zrelost kar v jednom dnevu vcepila vsem vrstam in slojem, toda brez nje nam ni obstoja, mej narodi si potrebnega ugleda in veljave ne bodemo pridobili, in nikdar ne dosežemo svojih namenov. Radi tega vrlo naprej, pogumnim je sreča mila!

Važno pismo o socijalnem vprašanju.

Dné 23. avgusta so nemški katoliški škofje zbrani v Fuldi ob grobu sv. Bonifacija sestavili okrožnico o socijalnem vprašanju, katero se zadnje dneve tudi objavili. Okrožnica je zelo obširna, zato je cele ne moremo podati svojim čitateljem, pač pa ne smemo prezreti onih točk, ki so vzlasti važne v socijalno-političnem oziru.

V začetku svoje okrožnice omenjajo škofje pisma Leona XIII., katero je v tem vprašanju poslal nadškofu v Kolin. V prvi točki pojašnjujejo, da je cerkvi in državi še vedno mogoče ugodno rešiti socijalno vprašanje ter pravijo:

„Papež priznava, da ima v zboljšanje socijalnega zla tudi svetna oblast važnih sredstev, vendar ima sevéda cerkev pri tem še važnejšo nalogo.“ Zatem razpravlja, kako naj cerkev in država složno delujeta v skupni vzvišeni namen. Socijalno vprašanje je v prvi vrsti vprašanje narodnega gospo-

LISTEK.

Radnje.

Zgodovinska povest Jana Podhajského. — Poslov. V. Z.
(Dalje.)

Nekoč je bil zopet duhovnik na Radinjah in tu ga je vprašala Eliška: „Ali si poznal duhovnika Jana iz Husince, ki je umrl tako nesrečne smrti, na gromadi daleč od domovine, in čegar ime razburja sedaj celo domovino?“

„Poznal sem ga. — Podedoval sem toliko od očeta, da se nisem samo preživel, temveč imel tudi priložnost drugim pomagati. Pomagal sem zlasti mladim dijakom na velikih šolah. Hodili so k meni kakor svojemu prijatelju in jaz sem bil neizrečeno srečen, če sem mogel deliti z njimi grizljaj kruha. Nekoč je prišel k meni mladenič bledega obraza, kodrastih las, iskrih očí. Reven dijak. Ni mi bilo treba povedati, da je ubog. Vdrto njegovo lice, suhe njegove roke, modra pasa okrog očí sta pričala, da trpi lakoto in njegova obleka je bila slaba, strgana. Mladenič je vzbudil v meni sočutje; ali razven tega je ganil mene njegov pogled, njegovo govorjenje, njegovo kretanje, sploh vsa njegova prikazen. Prosil je za podporo tako skromno in ob jednom tako dostojno, in mi ni nič povedal o svojej bēdi. Mladenič ta je bil Jan iz Husince, sin revnih roditeljev, iz-

med najboljših dijakov na Karlovem učilišči. Imel sem ga kakor sina. Tudi on me je ljubil. Storil mi je marsikaj po volji. Čem dalje sem ga poznal, tem bolje sem se čudil njegovi železni pridnosti, ljubezni do véde, njegovim dovtipom, njegovim velikim zgovornosti, njegovim vroči ljubezni do češkega naroda. „Jane, ti moreš postati ponos in dika svoje domovine; tebe bodo blagoslavljali tisočeri, ako porabiš dobro vse darove, katere ti je Bog podaril“, pravil sem mu. — Ali čem bolj sem ga spoznaval, tem bolj sem se bal njegovega počenjanja, ako ni mogel izvršiti kake naloge — njegove ošabnosti, ki mu je branila spoznati napake in popraviti je, — njegove trdovratnosti, s katero je ostal pri svojem nagledu in zametal vsako poučenje. Tedaj sem mu rekel: „Jane, Jane, pazi, da nesrečne lastnosti tvoje narave ne storé tebe in po tebi drugih nesrečnih.“ — Tolažil sem se, da te lastnosti sčasoma izginejo in da jih pokrijejo dobre njegove lastnosti. — Ko bi se to izvršilo!

Jan iz Husince je bil, kakor sem rekel, zelo nadarjen, ukaželjen mladenič. Ali najedenkrat sem opazil na njem veliko izpremembo. Manj se je bragal za pergament, zanemarjal obiskovanje praških učiteljev v šolah. Z vsem ognjem svoje duše se je vdal neumnim igram in veselicam, ki so se vršile v pohujšanje ljudem ne samo na malomestnem trgu, temveč celó v svetiščih. I tinsko svetišče je

bilo oskrunjeno. Smešne procesije, podobne cerkvenim sprevodom, so se vršile od cerkve do cerkve; norčevali so se iz cerkvenih obredov, mašnih obredov in pridigovanja. A pri vseh teh hudobijah je bil glava Jan. Ali ni trajalo to dolgo in stopil je s poti blaznosti. Ves skesan in sramežljiv je k meni prišel in mi rekel: „Dragi oče, odpusti mi, da sem delal tako pregrešno in neumno.“ Bil je zopet tako resen in previden, kakor pred tem.

Slednjič se je oglašil pri škofu s prošnjo, da bi ga posvetil v duhovnika. Nič ni oviralo, da bi nadškof ne uslišal njegove prošnje. Sprejel ga je veselo mej klerike svoje cerkve in ga posvetil v duhovnika. Počakajte, kdaj je bilo to? Bil sem ravno takrat na Rudniškem gradu z nadškofom Volframom, ko je postal Jan Hus duhovnik. Bilo je to l. 1400. V rudniški kapeli je daroval novo sv. mašo in to tako pobožno in svečano, da so bili vsi, ki so bili pri sv. maši, do solz ganjeni. Tudi v samostanu Device Marije je maševal in proš avguštinski iz Rudnic ga je poklical, da bi pridigoval na praznik Marije Device. Dobro se še spominjam tega. Slišal sem ga, videl sem ga na propovednici in bil sem ganjen, kakor vsi drugi poslušalci najglobokeje. Tako govoriti do srea je znal samo Milič, blag mu spomin.

Duhovnik Jan je obračal vedno bolj ná-se pozornost ljudij. Lahko bi bil postal ljubljenec go-

darstva in javnega prava. Pri rešitvi tega vprašanja morajo sodelovati zakonodajalci, politiki, državni upravniki, kakor tudi vsi strokovnjaki svetnih vednostij. V tolažbo nam je, da so v tem oziru naši katoliški poslanci v postavodajalnih zborih s toliko razumnostjo in ljubeznijo delovali za zboljšanje družbenih razmer, delovali za kmeta, obrtnika in delavca ter imamo trdno nado, da v tem smislu tudi v prihodnje nadaljujejo svoje delo.

Veseli nas vzlasti, da so v tej stroki katoliški možje, med njimi tudi vrli duhovniki teoretično in praktično, z besedo in z delom uspešno delovali. Naj se nikdar ne ohladi njih gorečnost in naj se njih vrstam v teku časa pridruži vedno več spretnih in skušenih mož.

Iz tega vidimo, da gledé na sodelovanje svetne oblasti pri socialnem vprašanju nemški škofje stojé na onem stališču, katero je s toliko zgovornostjo in vednostjo zagovarjal njih tovariš škof Korum na socialnem zboru v Litihu. Škofje hvalijo tudi delovanje duhovnikov v tem oziru ter s tem priznavajo, da se pastirsko delovanje duhovnikovo dandanes ne smé omejevati samo na cerkev in šolo.

V zgovornih besedah pojašnjujejo škofje nadaljujoč svojo okrožnico vpliv, ki ga ima cerkev, oziroma vera na socialne razmere, vendar samo to še ne zadostuje za ugodno rešitev socialnega vprašanja; pismo namreč pravi: Očitno poudarjamo, da samo z vero, ki uči reveža, da naj bo skromen, in bogatina, da naj je mil in radodaren, ne reši se že socialno vprašanje, ki dandanes pretresa svet.

Mnogo je bilo vzrokov, ki so sodelovali, da so se osnovala sedanje nezdrave razmere v človeški družbi. Nekdaj je dobro vrejeno posestvo, obrt in trgovstvo podajalo posameznikom, družinam, stanovom in občinam varstvo in gotovost. Te ugodne razmere pa je uničila zloraba in sebičnost, zato so bili posestvo, obrt, kupčija in promet oproščeni svojih tesnih spon, a ta prostost jim je bila tudi v veliko nevarnost. Ta prostost, kakor nas uči zgodovina, pospeševala je napredek, in marsikatera do sedaj nepoznane natorne sile je človek jel uporabljati v svoje namene in od tega niso imeli mnogo dobička le bogatini, tudi revnejšim so se pomnožili pišli dohodki in prisluzki. Toda pri tem ne smemo in ne moremo prezreti mnogih slabih nasledkov, ki so izvirali iz te prostosti. Pešalo in propadalo je blagostanje ljudsko, obrt se je vedno bolj drobila, rušile so se družbene vezi in odtujili so se posamezni stanovi med seboj.

Ker imajo ti žalostni socialni pojavi svoje korenine na občečloveških, političnih in pravnih tleh, zato treba za njih ugodno odstranitev tudi človeških sredstev, in sicer naj se rabijo previdno, modro in z vstrajno potrpljivostjo.

Te besede so vzlasti važne zato, ker mislijo nekateri katoliki, da se socialno vprašanje zboljša s par lepimi verskimi frazami, in uprav s takimi nazori vtrjujejo v ljudstvih prepričanje, da vera nima leka za socialno zlo.

Da okrožnica ne našteva posameznih pripomočkov v ta namen, temu se ne smemo čuditi, ako

nam je pred očmi namen okrožnice; podá nam pa nekaj zeló primernih splošnih navodil.

Zlo, ki nas tare, rodilo se je deloma iz zgodovinskega razvoja gospodarskega in kulturnega življenja; to so zakrivali ali ljudje, ali pa neodstranljive razmere same. Dolžnost naša pa je, da se trudimo odstraniti zlo, ki ljudstvom brani do zaželjene sreče. — Katera pota treba kreniti, da se zabrani to zlo, nam na drobno tu ni mogoče razpravljati; reči pa smemo, dokler se ne bodo napravili krepki jezovi proti rastočemu neverstvu, ki s toliko silo skrito in očitno preplavlja človeško družbo, dotlej poglavitni vreclec vsega zla ne bode zamašen. Brez vspeha bode ves naš trud, ako se mladina ne bode vzgojevala v strogo verskem duhu, in dokler se bode vera in cerkev očitno smeli zasmehovati v veliko pohujšanje ljudstva. Vselej se podkopuje veljava svetne oblasti, kadar se zaničuje velečastvo najvišjega kralja.

Gojiti versko-nravno življenje, pospeševati jedinstvo in miroljubnost, snovati krščansko-društveno življenje, to so najvažnejša sredstva proti socialni nevarnosti. Gledé miroljubnosti pravijo škofje: Le prepogosto smo skušali v preteklih letih, koliko škodo napravljajo prepiri med delodajalci in delavci, ker zadržujejo obrt in rokodelstvo. Koristi obeh strank so tesno spojene in se dosežajo le po medsebojnem sporazumljenju; vspeh za tako poravnavo bode pa le tedaj zagotovljen, ako vsaka stranka nekaj odjenja od svojih zahtev.

Gledé na društva pa pravi okrožnica: Kako važno da je za krščansko vero in pravnost društveno življenje, to nam spričuje zgodovina. Že v prvih stoletjih krščanstva, ob času krutega preganjanja, cvetelo je društveno življenje v katoliški cerkvi; in kadar je bilo pozneje v cvetu društveno življenje, vselej so bili za katoliško cerkev ugodni časi. Vzlasti so pa društva potrebna še dandanes, ko vse javno življenje sloni ravno na društvih. Veseli nas, da se v tem odlikujejo tudi nemški katoliki, in papež sam jih hvali v tem oziru; upamo torej, da se tudi v prihodnje goji društveno življenje med katoliki v prid katoliške cerkve.

Sklenejo pa škofje svojo okrožnico z važnimi besedami: „Vi pa, delavci in rokodelci, udje onega stanú, katerega si je izbral Odrašenik sam, ter ga s tem posvetil, ljubite svoj stan in vrlo spolnajte stanovske dolžnosti. Ne verjemite sladkim obljubam, katerih spolniti ni mogoče; ne vdajajte se napačnim naukom in ne slušajte svojih strastij. Zaupajte rajši onim, ki vam dobro hočejo. Spoštujte duhovno in svetno oblast, ter pomagajte izvrševati ukrepe, ki jih gosposka snuje v vašo korist. Delavnost in varčnost, treznost in pravnost naj bodo vsikdar vaše spremljevalke; izogibajte se vzlasti onemu hrepenenju po veselicah, ki kvarijo mladino, razdejavajo družine in zabranjajo pot do blagostanja. Ne pozabite pa, da popolne sreče tu na zemlji nikdar ne bodemo našli, da popolno plačilo za svoj trud v tem življenju prejmemo še le onstran groba.“

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. oktobra.

Notranje dežele.

Splošna volilna pravica zdí se dunajskim židovskim liberalcem jedina pomoč proti rastoči povodnji antisemitski. Delavce, katere imajo židovski oderuhi na svoji nitki radi, poslali bi v boj proti petakarjem, ki so večinoma mali rokodelci in obrtniki; delavci seveda, — tako liberalci mislijo, — morali bi voliti v smislu svojih delodajalcev. Čudno pa je pri teh ljudéh, da na jedni strani hočejo imeti splošno volilno pravico, in sicer zato, ker so propadli pri volitvah v deželni zbor; na drugi strani pa pri novem mestnem statutu z vso silo zagovarjajo razdelitev volilcev v tri volilne razrede, kar diametralno nasprotuje splošni volilni pravici, zato, da bi sami zmagali pri volitvah v mestni zbor. Vidi se, da je logika liberalcev njih strankarska korist. Gotovo pa je, da tudi splošna volilna pravica ne pomore liberalcem do prejšnje samooblasti.

Tržaška deputacija, njej na čelu znani dr. Dompieri, bila je na Dunaji pri cesarju in raznih ministrih, da ondi na najvišjem mestu predloži svoje želje, pred vsem seveda, da bi se Trstu zagotovili zanesljivejši pogoji za narodno-gospodarski napredek; omenjal je tudi vprašanja o „Lloyd“-u in železnice Trst-Loka-Celovec. Cesar je milostno sprejel deputacijo, ter poudarjal, kako mu je pri sreči razvoj Trsta; omenjal je, kako se hoče pomoči „Lloyd“-u, in označil, kako je zamotano in z mnogimi težavami skleneno vprašanje o omenjeni železnici. Pri ministrih pa Tržčaní niso zvedeli nič gotovega; grof Taaffe je celó porabil to ugodno priliko ter izrazil

željo, naj bi Italijani v Trstu tudi vsikdar ponosno dvigali avstrijsko zastavo ter se tesno oklepali vladarske naše rodovine.

Bajamonti, znani strah dalmatinskih Hrvatov je v preiskavi zaradi goljufije in izneverjenja pri akcijskem društvu: „Associazione Dalmatica“. — Žalostnemu koncu se bliža italijanska stranka v Dalmaciji. Minuli so sicer časi, ko je vršila s pomočjo nemških centralistov strankarsko gospodstvo v Dalmaciji, vendar ima tudi še sedaj vzlasti po mestih mnogo vpliva. Ni še dolgo, kar je vodja te stranke Bajamonti vnel svoj verne k vstrajnosti, češ, da zvezda sreče zopet kmalu prisine Italijanom v Dalmaciji — a sedaj je vodja te stranke v preiskavi zaradi izneverjenja. Ko je bila namreč dné 8. t. m. otvorena seja mestnega zastopstva spletskega, naznanil je župan to-le novico: Od preiskovalnega sodnika mi je došlo uradno naznanilo, da je vpeljana proti mestnemu odborniku Bajamonti-ju sodnijska preiskava zaradi zločina goljufije in izneverjenja pri akcijskem društvu: „Associazione Dalmatica“. Isto poročilo došlo mi je od glavarstva s pristavkom, da se za čas preiskave po zakonitih določilih prepove imenovanemu zastopniku vdeleževati se delovanja v mestnem zastopu. Umevno je, da je to naznanilo vzbudilo mej mestnimi odborniki silno senzacijo.

Avstrijski patrijotizem Ogrov se je zopet v čudni luči pokazal ob priliki, ko so dné 6. oktobra odkrili spomenik v Aradu na čast leta 1849. usmrtenim generalom-upornikom proti avstrijskemu cesarju. „N. Fr. Presse“, ki je nedavno tako zgovorno hvalila upornike framasone v Tesinu, poveličuje tudi te slavne junake ter se veseli, da vlada v Avstriji taka prostost, da se sme brez strahu spominek odkrivati na čast takim generalom. Da Rusi, ki so ob tej priliki prihiteli Avstriji na pomoč, dobijo svoje lekcijo, to je pri takem listu samo ob sebi umevno. Najbolj sramotno pri tem pa je, da so se celó poslanci hrvatskega naroda tako spozabili ter položili venec na grob cesarjevih upornikov.

Vnanje države.

Nemčija. „Hamburger Nachrichten“ objavljajo poročilo iz Berolina, ki se tako glasi: Berlinski vladni krogi so trdno prepričani, da gojé ruski car in njegova vlada mirovno politiko ter želita, da se bolgarsko vprašanje reši mirovnim potóm. Zadnje občevanje mej vladarji je imelo jako prijateljski značaj, in Rusija je zdaj tudi prepričana, da ima trodržavno zveza le defenziven namen. Splošni evropski položaj ni bil že dolgo tako miroljubiven, kakor je sedaj. Zgoraj omenjeni list pravi, da je to poročilo dobil od dobro poučene in verjetne strani. — Kako so razširjeni nazori socialne demokracije mej nemškim prebivalstvom, kaže dogodek, ki se je pripetil v Koburgu. Pri zadnjem vojaškem nadzorovanju pred vojašnico je odredel rezervist pokorščino višjemu vojaškemu dostojanstveniku in nekdo izmej moštva je klical „hoch“ socialni demokraciji. Da bodeta dotičnika obsojena na hudo kazen, je pač več kakor gotovo. A še bolje bi bilo kazniti v prvi vrsti one, ki širijo take nazore mej ljudstvom. Žal, da se takim agitatorjem ne skrivni niti las na glavi za njihove krive nauke in hujskanje.

Francija. Poročali smo že, da je Francija sklenila mir z dahomejskim kraljem. Sporazumljenje je osnovano na status quo. Kralj Badacin je pripoznal pokroviteljstvo Francije nad Porto Novo in zasedanje v Kotonu, kar se je dolgo obtavljaval pripoznati. Ni pa ugodil kralj francoski želji, da bi se v Veih-dahu rezident in vojaška posadka umestila. Sicer bo to sporazumljenje, kakor pišejo francoski listi, francoski narod z veseljem sprejel, ker želi, da bi bil mir med francosko-afriškim ozemljem in Dahomejem.

Švica. Kakor je znano, je vstaja v Tesinu odpravila konservativno vlado, ne pa tudi drugih konservativnih kantonskih oblastev. Ta pa so delovala na vse kriplje za konservativno stranko. Pri ljudskem glasovanju so liberalci zopet tako rogovilili, da so jih morali mnogo deti pod ključ. A kljubu svojim naporom zmagali so ti zloglasni rogovileži le z majhno večino, kakor se je že poročalo.

Anglija. Kakor poročajo listom iz Rima vaticanski krogi, sporazumela sta se sv. Stol in Anglija z ozirom na uravnavo razmer katoliške cerkve na Malti.

Portugal. Vrhu domačih nemirov delajo portugalski vladi sitnosti tudi njene naselbine v Afriki. Listi pišejo namreč, da so v portugalskem Kongo-ozemlju izbuknili nemiri. Vojaški poveljnik je usmrčen in okraj Bihe ves v vstaji. Četo vojakov, katero je poslala portugalska vlada na lice mesta, da bi naredili mir in red, pobili so zamorci. Zdjaj je posegla neki močnejša vojaška sila med upornike, katera utagne biti v kratkem kos upornim duhovom.

Izvirni dopisi.

Z dežele, 6. oktobra. „Vdovsko učiteljsko društvo“, za Kranjsko zborovalo je dné 2. oktobra po sv. maši v šentjakovski cerkvi v mestni dvorani. Zbranih je bilo 41 udov, predsedoval je preč. g. dr. Anton Jarc, omenil važnejših zadev društva in

spóde, ker tudi dvor je bil naklonjen zgovornemu duhovniku. Ali Jan se ni brigal za ljubezen bogatinov, temveč je občeval le s siromaškim, priprostim ljudstvom. Saj je bil tudi sam ubog.

Tedaj — pred dvajsetimi leti — ni imel naš jezik velike veljave. Vendar ga je Jan ljubil na vso moč in ga hotel izobraziti po vzgledu slavnega Tome s Štítnege. Lahko bi tudi izpolnil svoj sklep.

Že predno je postal duhovnik, poklican je bil za učitelja na velike šole. Tu se ga je oklenila češka mladež z vso ljubeznijo. Pozneje je bil propovednik v Betlehemske kapeli.

Odpustite, prijatelji, da vam jezični duhovnik pripoveduje že preveč dobro znane stvari. O kdo bi ne vedel na Češkem v naši dóbi, kaj se je zgodilo z Janom Husom, kako se je dal zavesti predaleč po svoji ognjevití naravi, kako se je odločil od vere in kako je trdno stal pri svojih zmotah, da je storil slednjič grozno smrt na kostniški gromadi? Škoda te, Jan, da si se dal zavesti na cesti, ki je prouzročila nesrečo tebi in narodu, katerega si tako ljubil. Ti si bil priča začetku prepиров in bojev, kojih izida ne moremo vedeti. Ko bi sedaj vstal, ubogi Jan, in videl, kaj se godi, kako hrúje narod, kako vsa domovina trpi, ali bi ne šel mej prepira-joče se brate in ne preklical svojih nazorov?

Zamislil se je duhovnik; poslušalci so molčali.

(Dalje sledí.)

potrebe, da se pravila prenašajo. — Tajnik pravi, da šteje društvo 81 udov, ter da je 16 udov na novo pristopilo. Rednih sej je bilo mej letom več, enemu udu se je dalo 30 gl. podpore, a s tem ni zadovoljen, on prosi več podpore. Najvažnejša točka današnjega zborovanja pa je preosnova pravil, za kar so bili udje povprašani, so li za preosnovo ali proti nji. Mnenja so različna, o tem sklepal bo današnji zbor. Blagajnik poroča: Prihodka je bilo 3.404 gl. 31 kr., izdalo se je 3.052 gl. 88 kr. Vse društveno premoženje pa znaša 45.750 gl. — Od društva je bilo 10 udov in 20 sirot podpiranih. Na dolgu pa je 52 gl. — Poročilo se odobri, pregledovalci računov pa so voljeni gg. Cepuder, Kokalj in Armič.

Zbor dovoli učiteljski vdovi 20 gl. in nekemu učitelju 50 gl. podpore

Blagajnik pove, kaj je odbor vodilo, da je predložil preosnovo pravil za današnji občni zbor, kajti tudi pravne razmere učiteljev so se v teku let, kar društvo obstoji, spremenile.

G. Bahovec govori splošno zoper preosnovo, a njegov predlog, da bi se prešlo na dnevni red, bil je z 31 zoper 10 glasov odklonjen.

Tajnik gosp. Franc Govekar bere potem paragraf za paragrafom, kateri so bili vsi z večino glasov sprejeti, le § 11. se v tem nadomesti, da dobé sirote takoj po očetovi smrti 30, oziroma 60 gl. podpore in pri § 12. se imajo pa izpustiti besede „ako nimajo kacega drugega dolga pri društvu“.

V odboru ostanejo gg: Dr. Ant. Jarc, Praprotnik Andrej, Močnik Matej, Govekar Ivan, Stegnar Feliks, Tomšič Ivan, Žumer Andrej, Borštnik Janez in Čenčič Jernej. Predsednik navzoče zahvali in zaključí po 12 uri zborovanje.

Iz Slavine, 7. oktobra. (Amerika, voda novo vino.) V Ameriko — tako gré glas tu na Pivki od vasi do vasi, od hiše do hiše. Amerika nas bolj zanima nego let na in suša ali kaj drugega. Lani po novem letu so šli iz slavinske fare trije gospodarji v Brazilijo, dva z družinama, eden sam. Pisali so domov, da se mora tam denar ložje zaslužiti, ložje živeti kakor doma. Prišel je vrh tega tretji pred par meseci po ženo in otroke, da jih pelje sabo čez morje. Ko so ga ljudje videli in čutili precj denarja pri njem, je vse drlo k njemu, kot čebele v panj so se mu vsipali v hišo in tiščali za njim. Vse je postalo vrtoglavo. Dne 8. septembra zvečer se jih je veliko odpeljalo v laški Videm in dalje preko Genove proti obljubljeni deželi Braziliji iz postojinske, hrenoviške in slavinske fare, posebno iz Oreška in Zaloga. Nekaj jih je šlo konec meseca za njimi, in mnogo se jih zopet odpravlja zdaj še ta mesec na pot: oženjeni in sameci, fantje in dekleta, stari in mladi, pridni in leni, varčni in zapravljivi — vsi nadejajo se, da najdejo v Braziliji srečno deželo „kolobocijo“. Le v slavinski fari je bilo oddanih že čez sto krstnih listov za izseljence v Ameriko.

Vi svarite po časnikih, naj ljudje ne hodijo v Ameriko, menda zato, ker ne veste, kake dobrote so tam. Poslušajte torej, kaj se pri nas pripoveduje o tamošnjih blagih, pa zavarujte si tudi precej pamet, da še Vas ne premoti zapustiti beraško domačo deželo in popihati jo čez morje. S kavo v Braziliji posipajo ceste, s sladkorjem stavijo hiše, s pomarančami balineajo in s klobasami preplétajo plotove. To so že stare novice. Ko je slišal pripovedovati to mlad fantič, ki je lani jel v šolo hoditi, je tekel domov k starišem, jokal na vso moč ter kričal: Pojdemo v Ameriko, pojdemo v Ameriko! A kaj še to! Poslušajte dalje. Ko pridejo izseljenci čez morje, peljajo jih v veliko hišo; tje pridejo grofje in jim dajo na izbor: ali hočete biti dninarji, ali hlapeci in dekle, ali kmetje. Kdor si voli službo, prejme veliko plačo, še večo dninarji, po 5 gl. in hrano na dan — če ne še več. Kateri pa hočejo postati kmetje, odkažejo jim veliko zemlje, da jo obdelujejo tri leta; čez tri leta je njihova lastnina, in postanejo sami tudi grofje. Orožnik, rojak iz tukajšnje fare, je obolel na nogi in bi imel prejeti penzijo, a mesto penzije je vzel odškodnino in pomladi šel v Brazilijo. Tam je dobil najprej službo pri nekem grofu — češ, da zna več jezikov — in služil po 1000 gl. na mesec; a ni mu bilo všeč, šel je k drugemu grofu, in ta ga je naredil „za princa“. Take čenče si ljudje pripovedujejo in se norčujejo tako dolgo, da poslednjič res verjamejo. „Tukaj pa ni nič, doma se ne dá več živeti“ — pritožujejo se delavci, ki raji popivajo, ko delajo, in kmetje, ki so svoja posestva za-

pravili. „Kdo bo zmiraj služil“, pravijo dekleta, katere bi se rade možile, a ni ženinov itd. „Kdo bo vedno doma“, izgovarjajo se fantje, ki nočejo biti v strahu starišem in gospodarjem.

Kaj se bote torej čudili, če silijo v Ameriko ženske, katere bodo tam kavo kar po cesti pobirale in lahko surovo zobale, ali lahkoživci, ki se bodo s pomarančami kepali in klobase s plotov trgali itd. Ako zapravljiv kmet v treh letih postane bogat grof, hrom žandar v pol leta princ, kdo bo maral še doma ostati ter stradati krompirja in fermentirane polente.

Potegnili je omotna sapa, ki bega tudi marsikatega dozdej pametnega človeka, kateremu ni doma nobene krivice, da gré v Ameriko iskat, sam ne vé kaj. Nekdo mi je rekel: Skoraj vsa vás je že na poti v Ameriko, le sedem nas še visi in omahuje, če pridejo dobra poročila nazaj od teh, ki so že odšli, tedaj gremo vsi za njimi. Bojim se pa, da si bodo nazaj želeli skoraj še vsi tisti, kateri so šli, in nekateri izmed njih morda tudi nazaj prišli v veči revščini, kakor so bili poprej. Neki Fran Gergolet v laškem Vidmu je poglaviti agent, ki ljudem dopisuje in obeta zlate gradove. Vabi vzlásti take, kateri so v vojaških letih in tudi že potrjeni. Pisari, da ljudem ni treba potnih listov, da imajo le krstne liste. Sevéda, kdor pride agentom in človeškim prekupcem brez potnega lista v roke, imajo ga potem popolnoma v oblasti; če se mu krivica godi, nima se iti kam pritožiti, ker se ne more izkazati, kdo je in od kod. V začetku so morali pošiljati od osebe za odraslega po 4 gl. in od otroka po 2 gl. za vožnjo od Vidma do Genove, a zdaj jih sprejemajo, vozijo in z vsem preskrbljujejo brezplačno v Brazilijo, da le do Vidma pridejo ob svojem. Koliko služi agent od glave, tega ne pové. Da bi ubogi premoteni ljudje si le ne zapravili in pogubili duše in telesa. Ustavilo se pa pričeto izseljevanje v našem kraju ne bo, dokler se ne vrnejo nekateri izstradani in raztrgani kot zgubljeni sinovi bogate Brazilije v revno, a pošteno domačo deželo.

Vedna nagaja letos po vsem svetu. Po nekaterih krajih je imajo preveč, da tonejo v nji, a pri nas premalo. Po 20 do 30 vóz čaka pri studencu v Repljah, da se zvrsté; ravno tako so vedno oblegovani studenci za Slavino, kateri so jeli že pešati.

Pretekli petek je peljalo pet voznikov lončeno robo po reški cesti proti Št. Petru. Možje so pokušali in hvalili novo vino v Postojini, Rakitniku in Matenji vasi, kjer-koli visi smrekov vršiček na hišnimi vratmi. Nabrali so se ga bili, kakor berač mraza. Nad klancem pred pivškim mostom pod prestranško postajo zleze prvi z voza, zavre ter gré pri konjih. Drugi bolj korajžen, doma iz Prigorice poleg Dolenje vasi na vozu ležeč udriha po konjih, ki sta tako že v skoke dirjala s klanca, na ovinku se prevrne voz z lončeno robo na pijanega voznika in ga do dobrega polomasti. Malo živega so izvlekli izpod črepinj in hudo poškodovanega peljali v Postojino v tamošnjo bolnišnico. Ondi zdaj premišljuje, da je pamet vendar-le več vredna, kakor najslajši mošt čez mero piti.

V Selcih, 9. oktobra. V tukajšnji cerkvi se vidita dva nova, 4 sežnje visoka, iz pravega angleškega cementa narejena stranska oltarja v rimskem slogu, ki sta oba s kipi vred prav umetalno delo. Posebno odlikujeta se pa kipa v tronih, kajti izražena je v njunih obrazih neka posebna, nadzemska miloba. Iz ravno takega cementa je tudi napravljena pri velikem oltarju nova obhajilna miza, ki je popolnoma kamnu enaka ter jako solidno in lepo izvršena. Vse to je pravi kras seliške cerkve.

Ker pa delo mojstra hvali, tedaj se ne sme pozabiti tudi oni, ki je vse omenjeno tako lepo in v splošno zadovoljnost izgotovil. In ta je tukajšnji še vse premalo znani podobar g. Josip Grošelj, katerega zaradi njegove zmožnosti, solidnosti in vestnosti vsj prečastiti duhovščini za enaka dela, bodisi iz lesa, kamena ali cementa z mirno vestjo prav toplo priporočamo.

Marsikaka lepa denarna svota roma leto za letom v inostranstvo za drage, a ne vselej visokej ceni primerno izvršene stvari, naši domači umetniki pa, ki bi brez dvojbe dotične stvari dostikrat lepše, vedno pa ceneje lahko izdelali, so primorani v potu svojega obraza ljubi kruhek služiti in vrh tega še veseli biti, če ga le imajo.

Skrajni čas bi bil že tedaj, da bi se otrsli krivih nazorov, da je le ono lepo, kar pride iz tujine, če je tudi drago ter da bi se resno poprijeli gesla: „Svoji k svojim.“

Dnevne novice.

(Kamniška železnica) je v zadnjem času jako napredovala. „Sine“ so položene iz Ljubljane do Črnuč in iz Domžal do Kamnika; mali kós proge med Črnučami in Domžalami bode v kratkem zgotovljen. Že so imenovani načelniki vseh postaj, ki morsjo 15. oktobra službo nastopiti; prihodnji ponedeljek peljal bode prvi stroj šoto iz Ljubljane v Črnuče, in koncem meseca novembra bode progla javnemu prometu izročena. Z veseljem čestitamo Kamničanom na tem hitrem izvršenju železnice v prelepo kamniško stran. Dal Bog, da se tudi Dolenjem kmalu ložja pot v Ljubljano odpre, vsaj predno jih polovica odide v — Ameriko!

(Pocinjena lončenina.) Mestni magistrat ljubljanski nam je poslal naslednje pojasnilo: „Mestnega magistrata prepoved prodaje „pocinjene“ lončenine so nekateri napak umeli, nekateri pa morebiti tudi navlaš napak zavijali. Zato se magistratu primerno zdí, pojasniti, da je prepovedana prodaja samo take pocinjene lončenine, katere ne odgovarja zdravstvenim zahtevam, to je take, ki je slabo pocinjena; dovoljena pa je prodaja pocinjene lončenine, ki zdravju ni nevarna, namreč take, v katere osteklenini ali glazuri se kovinski okisi ali sploh ne nahajajo, ali pa vsaj le v taki količini in spojnini, da ne morejo škodovati zdravju.“

(Aféra Künigl.) Današnji uradni list je objavil odgovor na pismeno spomenico, katero je deputacija, na čelu ji g. dr. Karol Bleiweis vitez Trsteniški, izročila dne 27. septembra gosp. deželnemu predsedniku zaradi omenjenega dogodka. C. kr. deželno predsedništvo odgovarja deputaciji mej drugim: „Naznanjam Vam, da so bili o tej stvari zaslišani imenovani uradnik in še štirje drugi kot pričé, ki so skupaj sedeli pri isti mizi. Iz seglasnih izjav dá se povzeti, da se ni govorilo ne o Slovencih ne o Slovanih sploh, temveč o bosanskih Slovanih, katerih razloček med muhamedanci, katoliki in pravoslavni se je naglašal, in da so ostre besede vladnega uradnika letele le na pravoslavne zaradi sovražnega vedenja nasproti Avstriji in njeni armadi itd.“ — Toliko za danes v pojasnilo.

(Zavarovanje proti ognju.) Dobili smo že mnogo pritožb iz raznih krajev in o raznih zavarovalnicah, da ne izplačajo vedno prave, in večkrat tudi ne od zavarovalniških zastopnikov samih cenjene škode. V tem oziru se ne hojimo nobenega popravka niti tožbe, ker trditev svojo lahko dokažemo s fakti. Nasprotno pa nam je tudi znanih mnogo slučajev, ko so zavarovalnice za jako nizke zaostale svote po svojih pravnih zastopnikih tožarile zavarovance in jim napravljale večkrat velike in nepotrebne troške. Akoravno si bodemo nakopali mnogo nasprotnikov, vendar hočemo o priliki reči katero o zavarovalnicah, osobito o potujočih akvizitirjih. Danes objavimo pismo, katero nam je poslalo župnijsko predstojništvo v Ambrusu. Pismo se glasi: „Poročal sem Vam že obširneje, kolika beda tare pogorelee v Brezovem Dolu. Nesrečni slučaj je hotel, da je osem pogoreleecev bilo zavarovanih pri banki „Franco-Hongroise“. Minolo nedeljo dne 5. t. m. zjutraj pripeljejo se prav mogočno v Ambrus trije uradniki imenovane banke in od tu takoj na pogorišče, ko so ljudje ravno hoteli v cerkev. Pregledali so vse pogorišče. Videli so samo žalostne, osmojene podrtije zidov, ker gorljive tvarine so zgorele do zadnjega polena. Nato so ukazali: Ob 2. uri popoldne pridite vsi v Ambrus k županu. Siromaki pridejo v sladkih nadah, a se zelo prevarajo. Naj navedem imena: Fr. Rus je bil zavarovan za 400 gl., ponujali so mu 350 gl.; Marija Miklič je bila zavarovana za 750 gl., ponujali so ji 650 gl.; Fr. Vidmar je bil zavarovan za 850 gl., ponujali so mu 720 gl.; A. Gregorič je bil zavarovan za 400 gl., ponujali so mu 316 gl. itd. Za ostale štiri pogoreleece ne vé m še v trenutku. Naj še enkrat ponovim, da ni ostalo niti polena pri teh poslopjih in tudi zid je popolnoma skuhan in uničen. In sedaj revežem toliko utrgajo! Zato svetujem vsem slovenskim rojakom: Pokažite vrata vsakemu agentu, ki slepi ljudstvo za take banke, ki ne izplačujejo pošteno. Ob enem se obračam do ljudomilih slovenskih odvetnikov s prošnjo, naj bi se usmili imenovanih siromakov ter jim pri sodišču pomagali do pravice. Potrebne in zanesljive podatke takoj preskrbi župnijsko predstojništvo v Ambrusu, pošta Žužemberk. Naposled najudanejša zahvala blagim dobrotnikom.“

(Z Dobrne) se nam naznanja, da je nekoliko čemerno vreme dné 8. t. m. odpravilo domov zadnjega gôsta-topličarja, nekega na Górenjem Štajarju bivajočega Čeha.

(V Laškem Trgu) bodo, kakor vodstvo nemškega „šulfersajna“ razglasuje, začeli zidati poslopje za „čisto nemško“ šolo, ker so vse dosedanje ovire odstranjene.

(Hiralnico v Vojniku) so te dni spravili pod streho. Nekaterim opazovalcem se čudna dozdeva okoliščina, da mej cesto in glavnim poslopjem stoji — kostenjak. Od ceste do vhoda v hiralnico so zasadili drevored, istotako vspešno s prvim drugi in primerno krajši drevored kostanjevi do mrtvašnice.

(V okrajnem zastopu rogaškem) je notar dr. Mravlak načelnik in trgovec Ferschnig pa njegov namestnik. „Nam se zdi čudno — piše „Slov. Gospodar“ — da dr. Mravlak že tako dobro pozna razmere, akoravno še ni prav pol leta v okraju.

(Štajerski deželni odbor) je privolil, da sme okrajni zastop Gor. Radgone izposoditi si 20.000 gld. za novo železnico Radgona-Ljutomer.

(Trgatev) po vinogradih okolu Ormoža se prične prihodnji teden. Pridelek bo dober, a malo ga bude.

(Parni tramvay na Opčino in v Sežano.) Kakor poročajo listi, dalo je c. kr. trgovinsko ministerstvo g. A. Dumeau-u koncesijo za zgradbo parnega tramwaya iz Trsta na Opčino in v Sežano. Koncesija je veljavna šest mesecev.

(V pokritje troškov ljubljanske trgovske in obrtniške zbornice) za l. 1890 izdala je o pobiranju doneskov dež. vlada kranjska nastopni ukaz: „Vis. c. kr. trgovinsko ministerstvo je z razpisom z dné 12. jan. 1890. l., odobrilo proračun trgovinske in obrtniške zbornice ljubljanske za leto 1890 v zahtevanem znesku šestih tisoč dveh sto in desetih (6210) goldinarjev 75 kr. av. velj. ter dovolilo, da se nepokrita potrebščina pokrije s priklado na vsak skladu podvrženi davčni goldinar, namreč v znesku dveh krajcarjev (2 kr.) na pridobnino in merovino z izvanredno doklado vred in v znesku tudi dveh krajcarjev (2 kr.) na dohodnino z izvanredno doklado vred tistih, ki imajo v zmislu novega volilnega reda volilno pravico. Naroča se vsem c. kr. davčnim uradom in mestnemu magistratu ljubljanskemu, da poberejo donosne dežele v jednem obroku vsaj do konca decembra t. l. od vseh, ki imajo pravico voliti v trgovinsko in obrtniško zbornico ljubljansko. To se vsem, kateri so dolžni skladati te doneske, daje na znanje s tem pristavkom, da se bode proti vsakemu, kdor bi zaostal s svojim doneskom, postopalo po § 2. ces. ukaza z dné 20. aprila 1854“.

(Duhovniške premembe v lavantinski škofiji.) Č. g. A. Medved, kapelan v Šoštanju, gré v zavod dell' Anima v Rimu; č. g. M. Škerbec je premeščen od sv. Križa pri Slatini v Laški Trg in odtod čast. g. M. Štabuc v Šmarje; k sv. Križu pri Slatini pride č. g. Fr. Cerjak iz Pišec.

Telegrami.

Dunaj, 9. oktobra. Saksonski kralj je odpotoval danes zvečer ob deveti uri v Draždane. Cesar in kralj sta se peljala v zaprtem dvornem vozu ter sta se naposled presrečno poslovila s poljubi. Ko je vlak odhajal, pozdravila sta se vladarja še enkrat.

Dunaj, 10. oktobra. Kakor poroča „Wiener Zeitung“, dobil je o. Hrovat, profesor na državni gimnaziji v Rudolfovem, povodom svojega umirovljenja zlat križec za zasluge s krono.

Mikulov, (Nikolsburg) 9. oktobra. Pri današnji dopolnilni volitvi v državni zbor v mikulovskem mestnem okraju je bil izvoljen liberalni kandidat Lebwohl s 1905 glasovi proti proštu Landsteinerju, kateri je dobil 1529 glasov.

Madrid, 9. oktobra. Vsled hudega govora, katerega je imel neki duhovnik na katoliškem kongresu proti Italiji in španskim liberalcem, zapustila so španska oblastva škofijsko cerkev v Saragosi, kjer je imel kongres svoje seje.

Saragosa, 10. oktobra. Katoliški kongres je bil včeraj končan. Sprejeli so resolucije, v katerih se ugovarja proti verski prostosti in vojaški dolžnosti semeniščnikov, ter zahteva katoliška zveza, prepoved nekatoliških šol, nedeljski počitek in neomejena pravica posestva za sv. cerkev.

Carjigrad, 9. oktobra. Po poročilih „Agence de Constantinople“ brzkone ruski carjevič ne pride v Carjigrad. V turških diplomatskih krogih se meni, da ne pojde carjevič na vzhod zaradi kolere.

Umrlj so:

8. oktobra. Ana Pürker pl. Pürkheim, polkovnikova vdova, 53 let, Frane Jožefa cesta 9, pljučni rak.

9. Andrej Kocjan, hišni posestnik, 70 let, Kurja vas 18, krvavenje pljuč.

V bolnišnici:

4. oktobra. Alojzij Jeran, hlapec, 34 let, vsled otrpjenja črev.

Stanje avstro-ogerske banke

dné 7. oktobra 1890.

(Brzojavno poročilo.)

Bankoveev v prometu	gld.	451,091.000 (+ 4 916.000)
Kovinski zaklad	„	245,432.000 (— 300.000)
Listnica	„	188,992.000 (+ 3,828.000)
Lombard	„	26,245.000 (+ 1,639.000)

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje		Veter	Vreme	Mokriue na 24 ur v
		arazomeru + mm	toplomeru po Celziju			
7. u. zjut.		742.9	4.4	sl. vzh.	jasno	
9. 2. u. pop.		742.2	13.1	„	„	0.00
9. u. zveč.		744.6	6.8	„	„	

Srednja temperatura 81°, za 4.4° p d normalen

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

10. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	gld.	60	kr.
Srebrna „ 5 1/2 „ 100 „ 16% „	88	„	80	„
5% avstr. zlata renta, davka prosta	108	„	—	„
Papirna renta, davka prosta	101	„	70	„
Akcije avstr.-ogerske banke	989	„	—	„
Kreditne akcije	308	„	60	„
London	115	„	15	„
Srebro	—	„	—	„
Francoski napoleon.	9	„	11	„
Cesarski cekini	5	„	43	„
Nemške marke	56	„	57 1/2	„

Tužnega sreca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš preljubljeni sin, oziroma brat

Alojzij Rus,

realec,

danes popoldne ob 4. uri v svojem 14. letu po kratki pa mučni boleznii, previden s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Sprevod rajnega bo v soboto, 11. t. m., popoldne ob 3. uri iz mrtvašnice pri svetem Krištofu.

Sv. zadušne maše se bodo darovale v farni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani in v farni cerkvi v Šmariji.

V LJUBLJANI, dné 9. oktobra 1890.

(1) Žalujoči ostali.

Javna zahvala.

V noči od 7 do 8. oktobra t. l. je uničil silen požar naše plavže v Boh. Bistrici z vsemi delavnicami vred. Pri tej priložnosti so si prizadevali prebivalci obeh bohinskih dolin in prostovoljna požarna bramba, da bi kolikor mogoče omeili požar. Da ni uničil ogenj tudi gradu in hlevov, gré zahvala pred vsem njim. Naša dolžnost je torej izreči za to toplo zahvalo vsem Bohinjcem in posebno prostovoljni požarni brambi bistriški in srednjevaški.

V Ljubljani, dné 10. oktobra 1890.

(1)

Kranjsko industrijsko društvo.

Posilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Visokočastiti duhovščini

prporočam se vljudno podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kineškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

monstranc, kelihov, svetilnic, svečnikov

ltd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognju polzlatim in posrebrim. Na blagovoljna vprašanja rado-voljno odgovarjam. (52-41)

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli šte. 17.

Posilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Dunajske razstavne srečke

à 1 gl.

Le malo jih je še!

11 srečk 10 gld.

6 srečk 5 gl. 50 kr.

Glavni dobitek

50.000

gld. vrednosti.

Žrebanje že 30. oktobra.

Srečke po 1 gld. pri C. C. MAYER-ji v Ljubljani.

(14)